

"ונשמרתם מאד לנפשיכם"

כבר בספר דברים נכתב: "ונשמרתם מאד לנפשיכם".

השמירה הזאת צריכה להיות פעולת מניעה אקטיבית שנדרש לעשותה. ראש השנה ויום הכיפורים על פי המסורת היהודית הם ימים של חשבון נפש ובקשת סליחה ומחילה.

זה הזמן לבחינת התנהלותנו בשנה האחרונה במספר מישורים: בחיים האישיים, בהתנהלות שבין אדם לחברו ובעבודה. האם באמת שמרנו על כללי הבטיחות או שרק במזל לא נפגענו. האם השתתפנו בהדרכות, הקשבנו, הפנמנו ולמדנו, או שבמהלך ההרצאה היינו עסוקים בעניינים אחרים או הסתמסנו. האם פקחנו 7 עיניים והזהרנו אחרים. האם השתמשנו בצידוד מגן אישי, האם השקענו מחשבה איך לקדם את הבטיחות והבריאות.

השמירה על בריאותנו היא לטובתנו בלבד. רק מי שנפגע יודע להעריך כמה טוב וחשוב לשמור על הבריאות. לא פעם ולא פעמיים שמעתי ממנהלים שהשמירה על הבטיחות והבריאות של העובדים חשובה יותר מהדבקות במשימה.

תאונות עבודה הן לא גזירת גורל. הן ניתנות למניעה למעט חריגים, שאותם ניתן לצפות ולהעריך, כמו לדוגמה אירוע של כוח עליון או מזג אוויר לא צפוי ופתאומי. לרוב תהליכי העבודה ידועים מראש. המשימות, אף הן ידועות מראש. וגם כוח האדם הוא ידוע ולרוב מיומן במשימה. גם הדברים הפחות צפויים ניתנים פחות או יותר לידיעה ולשליטה - כמו פקקים בכבישים ועיכובים בדרכים, משימות חדשות, שינויים בסדרי עדיפות גם הם בשליטה. תהליכי עבודה הם לרוב שבלוניים ושגרתיים. אז מדוע יש לנו מעל 60,000 תאונות עבודה בשנה המותירים מעל 60 הרוגים ומאות נכים.

יש עשרות אלפי תאונות וכל תאונה וסיבותיה: חוסר עירנות, אי הקפדה על הוראות, רצון לקצר תהליכים וזמנים, כעס וחוסר תשומת לב ועוד ועוד. עשרות אלפי תאונות ועשרות אלפי סיבות. אבל תאונות עבודה כאמור אינן גזירת גורל. אפשר בהחלט למנוע ולהימנע. על מנת שנתחיל ונסיים את השנה "ברגל ימין" חשוב שנלמד להיזהר ולפעול בצורה שקולה ואחראית ולא בפזיזות.

יש משפט באנגלית שאומר "It is better safe than sorry" שמשמעו עדיף להיזהר מאשר להצטער. ואנחנו כמוסד לבטיחות ולגיהות נוסיף גם שעדיף לתרגל, לשמור על החוקים והנהלים. להשתמש בצידוד המגן האישי שניתן לנו ונשמור על תקינותו, להיעזר במידע טכני ומקצועי, לא להיות פזיזים, לא לעשות קיצורי דרך ולא לקחת כמובן מאליו ש"הכל בסדר, סמוך עלי". ובהקשר לכך כדאי גם לאמץ את הסיסמה "עדיף להפסיד רגע בחיים מאשר את החיים ברגע".

ולכן לקראת השנה החדשה נאחל לעובדים ולעוסקים בבטיחות שתהיה לנו שנה של שפע בריאות בטיחות והצלחה.

ישראל שרייבמן

מנכ"ל בפועל

המוסד לבטיחות ולגיהות